

YUNUSU

TA KO KITABU

Kitabu faamucogo

Yunusu ni cira Amosi tun ye wagati kelen mɔgɔw ye.

O wagati ra Asirikaw tun kera Izirayelimɔgɔw juguw bɛɛ ra farimanw ye. Ala nana Yunusu ci ko a ye taga Asirikaw ta duguba kɔnɔ, min ye Ninive ye, ka taga a fɔ o ye ko ni o ma nimisa ka kojugu dabra, o ta dugu bena halaki, sabu o ta jurumunw cayara kosebe. O ko ma ben Yunusu ma, sabu ale tun b'a fe o mɔgɔw ye to o ta jurumunw na le, janko Ala ye o halaki, sabu Izirayeli juguw lo. Yunusu banna Ala ta kuma ma, ka jirakurun dɔ ta ka taga fan were fe. Nka a laban, o ka Yunusu firi kɔgɔji ra, jegeba dɔ k'a kunu. O kow bɛɛ le kɔ fe, Yunusu sɔnna ka waajuri ke Ninive dugu kɔnɔ. Ninivekaw nimisara, ka o ta kojuguw dabra minke, Ala yafara o ma. Nka o ma diya Yunusu ye.

An b'a ye ko nin kitabu ni cira tɔw ta kitabuw te kelen ye, sabu cira Yunusu ma cirayakuma fɔ; nka cira yere ta kewalew le fɔra an ye.

Cira tɔw sɔnna Ala ta ma, nka Yunusu banna.

Yunusu ta ko kitabu b'a yira an na ko jurumun man di Ala ye, nka ni jurumunkebaga ka nimisa k'a jogo yelema, Ala be yafa a ma, a ta neema ni a ta makari kosɔn. Ala ta neema te dan Izirayelimɔgɔw dɔrɔn ma, nka ni siya o siya ka nimisa a ta jurumunw na, Ala be yafa o ma, sabu a be mɔgɔ bɛɛ le kanu.

Kitabu kɔnɔkow

Yunusu banna Ala ta cira ma (1)

Yunusu nimisara, Ala k'a bɔsi (2)

Yunusu ka waajuri ke Ninivekaw kama (3)

Ala yafara Ninivekaw ma, ka o kisi (4)

Yunusu ma sɔn ka taga Ala ta cira ke

1 ¹ Lon dɔ, Matigi Ala k'a ta kuma lase Amitayi dence Yunusu ma. Ala k'a fɔ a ye ko: ²«Wuri joona ka taga Ninive, Ninive duguba kɔnɔ, i ye taga kuma o fe k'a gbeleya, k'a fɔ o ye ko o ta juguya warara ne na kɔrɔ.»

³Nka Yunusu wurira ko ale be bori ka taga fɔ Tarisisi, ko ale be taga fɔ yɔrɔjan, ka bɔ Matigi Ala na kɔrɔ. A tagara Zafa; a tagara kurunba dɔ sɔrɔ yi, min tun be tagara Tarisisi. A ka kurunsara di kuruntigi ma, ka don kurun kɔnɔ, ko a be taga ni o ye Tarisisi, ko a be taga fɔ yɔrɔjan ka bɔ Matigi Ala na kɔrɔ.

Fɔrɔba wurira kɔgɔji kan

⁴Ayiwa, Matigi Ala ka fɔrɔba dɔ wuri kɔgɔji kan. Fɔrɔ bonyara ji kan, fɔ kurunba tun be jini ka cen.

⁵Kurun baarakedenw siranna kosebe. O bɛɛ ka ke kule ci ye, ka ke o ta alaw daari ye, ko o ye olugu kisi. A ma na na, o ka kurunkɔnɔminanw bɛɛ firi kɔgɔji ra janko kurun ye fiyenya.

O y'a sɔrɔ Yunusu tun jigira kurun dugumayɔrɔ ra, ka taga la ka sunɔgɔ yi, fɔ ka jina a yere kɔ.

⁶Kuruntigi tagara Yunusu kɔ. O k'a lakunu k'a jininka ko: «Cɛ, a kera di ele be sunɔgɔra? I fana te wuri ka i ta ala daari wa? Jɔn k'a lɔn ni ale tena makari an na ka an kisi, janko an kana halaki?»

⁷Ayiwa, kurun baarakedenw k'a fɔ jɔgɔn ye ko: «Aw ye na an ye kara la*, k'a lɔn mɔgɔ min kosɔn nin kojuguba be sera an ma.» O ka kara la minke, Yunusu le yirara.

⁸O ko Yunusu ma ko: «Ele ka ko min ke k'a to nin kojuguba ka an sɔrɔ, o fɔ an ye. I bɔra min le? I be mun baara le ke? Jamana juman mɔgɔ le be ele ye? Siya juman mɔgɔ le be i ye?» ⁹Yunusu ka o jaabi, ko: «Ne ye Heburu le ye. Ne be Matigi Ala, sankolo tigi Ala le bato, min ka kɔgɔji dan, ka dugukolo dan.»

¹⁰Yunusu k'a ta ko jafɔ o ye. O k'a men ko a be dogora Matigi Ala le na minke, o siranna kosebe. O k'a jininka ko: «Mun le kosɔn i sɔnna ka nin ko jɔgɔn ke?» ¹¹O ka Yunusu jininka tuun ko: «Sisan an ka kan ka mun le ke i ra janko kɔgɔji ye mala.» O ka o fɔ sabu fɔrɔ tun be juguyara ka taga a fe. ¹²Yunusu ka o jaabi ko: «Aw ye ne ta ka ne firi kɔgɔji ra; ni o kera, kɔgɔji bena mala aw ye, sabu ne k'a lɔn ko ne le kosɔn nin fɔrɔba wurira ji kan.»

¹³O bɛɛ n'a ta, kurun baarakedenw belen ka ko bɛɛ ke ko o be kurun lataga jida ra dugukolo fan fe, nka o ma se, sabu kɔgɔji tun be fariyara ka taga. ¹⁴O ka Matigi Ala daari ko: «E, Matigi Ala, i kana an halaki nin ce kosɔn. I kana mɔgɔ jarakibari fagari hake ben an kan, sabu a ma foyi ke an na. Nin ko bɛɛ kera ka kɔra ni ele yere sago le ye.»

¹⁵O kɔ, o ka Yunusu ta k'a firi kɔgɔji ra. A firira kɔgɔji ra yɔrɔ min na dɔrɔn, o yɔrɔnin bɛɛ ra, kɔgɔji mankan malara. ¹⁶Kurun baarakedenw k'a ye ten minke, o siranna Matigi Ala na kosebe. O ka saraka bɔ Matigi Ala ye, ka dajuru ta Ala ye.

Yunusu ka Ala daari jegeba kɔnɔ

2 ¹ A kera ten, Matigi Ala ka jegeba dɔ lana, ka na Yunusu kunu. Yunusu ka tere saba ni su saba ke jegeba kɔnɔ. ² Yunusu tora jegeba kɔnɔ k'a Matigi Ala, a ta Ala daari. ³ A ko:
 «Ka ne to tɔɔɔ ra, Matigi Ala,
 ne ka i daari, i ka ne jaabi.
 Ka ne to saya dibi ra,
 ne kasira i nɔ fe, i ka ne kasikan men.
⁴ I tun ka ne firi kɔgɔji dunmanyɔɔ ra.
 Jiwoyow tun ka ne datugu,
 jikuruw temena ne kunna.
⁵ Ne tun b'a miiri ko i ka ne gben ka ban pewu le ka bɔ i na kɔɔ.
 Nka ne bena i bato i ta Alabatosoba saninman kɔnɔ tuun.
⁶ Jiwoyow tun ka ne tunu fɔ ne be jini ka sa.
 Ne jigira fɔ ji jukɔɔ,
 kɔgɔji jukɔɔbinw melegera ne kun na.
⁷ Ne jigira ji jukɔɔ, ka se fɔ kuruw daminayɔɔ ra.
 Saya da tun tugura ne da ra ka ban, bɔyɔɔ si tun te ne fe.
 Nka i ka ne panaman labɔ kaburu dibi ra;
 Matigi Ala, ne ta Ala.
⁸ Wagati min ne tun be jini ka sa,
 ne hakiri tora i ra, Matigi Ala.
 Matigi Ala, ne ka i daari,
 ne ta daarikan sera i ma, i ta yɔɔ saninman na.
⁹ Mɔgɔ minw be batofen gbansanw bato,
 olugu be o yere yɔɔ janya Matigi Ala ta neema ra.
¹⁰ Nka ne kɔni, ne bena saraka bɔ i ye,
 ka dɔnkiri la, ka baraka la i ye.
 Ne ka layiri minw ta i ye, ne bena o beɛ dafa;
 sabu ele, Matigi Ala, ele be ne kisibaga ye.»

¹¹ Ayiwa, Matigi Ala kumana jegeba fe; jegeba tagara Yunusu fɔnɔ kɔgɔjida ra.

Yunusu tagara kuma Ninivekaw fe

3 ¹ O kow kɔ, Matigi Ala k'a ta kuma lase Yunusu ma a sinaga flanan na ko: ² «Wuri joona ka taga Ninive duguba kɔnɔ; ne be ci min fɔ i ye, i ye taga o lase a dugumɔgɔw ma.» ³ Yunusu wurira ka taga Ninive duguba kɔnɔ, i n'a fɔ Matigi Ala k'a fɔ a ye cogo min na. Ninive tun ye dugu belebebeba le ye. Mɔgɔ tun be tere saba ke tagama ra ka Ninive dugu yaala. ⁴ Yunusu ka tere kelen tagama ke dugu kɔnɔ. O kɔ, a ka ke peren ye k'a fɔ mɔgɔw ye ko: «Sani tere binaani ce, Matigi Ala bena Ninive duguba halaki.» ⁵ Ninivekaw lara Ala ra. O k'a fɔ ko mɔgɔw beɛ ye sun don; k'a ta fagamaw ra, ka taga a bla mɔgɔ gbansanw na, o beɛ ka bɔɔfaniw don o yere ra.
⁶ O kibaroya sera Ninive masace ma tuma min na, a wurira ka bɔ a ta masasiginan kan. A k'a ta masaderege bɔ, ka bɔɔfani don a yere ra, ka sigi bugurigbe ra.
⁷ O tuma ra, masace ni a ta fagamaw ka ciragbelen fɔ ka taga dugu yɔɔ beɛ ra, ko: «Mɔgɔ fara began kan, o si kana domuni ke, o si kana ji min. Misiw ni sagaw si kana bin jimi, o si kana ji min. ⁸ Mɔgɔw beɛ ye bɔɔfani don o yere ra ka bɔɔfani don beganw fana ra, k'a yira ko o nimisara. Beɛ ye nimisa ka kasi Ala nɔ fe, o ta kewalejuguw ni o ta terenbariyakow kosɔn, ka o dabra. ⁹ Jɔn k'a lɔn ni o tena ke sababu ye, k'a to Ala ye a ta miiriya yelema, ka hina an na, k'a ta dimi mala, janko an kana halaki?»
¹⁰ Ayiwa, Ala k'a ye ko Ninivekaw nimisara ka o ta kewalejuguw dabra minke, a tun b'a fe ka kojugu min ke o ra, a ma o ke tuun.

Ninivekaw ta nimisari ma diya Yunusu ye

4 ¹ Ayiwa, o ko ma diya Yunusu ye fiyewu. A dimina kosebe. ² A k'a fɔ Matigi Ala ye ko: «Matigi Ala, ne tun ma nin le fɔ ka ne to ne ta jamana ra wa? Nin le kosɔn ne tun b'a fe ka bori ka taga Tarisisi; sabu ne k'a lɔn ko ele ye Ala min ye, i be hina, ani i be makari. I te dimi joona, i ta jumanya fana ka bon; i be sɔn ka i ta miiriya yelema ka yafa mɔgɔ ma, i te a ta kojugu hake bɔ a ra. ³ Ayiwa, Matigi Ala, nin ko kɔni ma diya ne ye. A to ne ye sa; sabu ne sanin ka fisa ka teme ne panaman kan.»

⁴Matigi Ala ka Yunusu jininka ko: «Yala jo be i fe ka dimi nin ko ra wa?» ⁵Yunusu ma Ala jaabi; a bɔra Ninive dugu kɔnɔ, ka taga sigi dugu terebɔyanfan na, ka gbata dɔ lɔ o yɔrɔ ra ka sigi o suma ra, k'a fle Matigi Ala bena min ke dugu ra.

⁶O wagati ra, Masa Ala ka nɔnfɔnyiri dɔ falen Yunusu kɔrɔ, ka o suma ke Yunusu kan, janko a jusu ye suma. O nɔnfɔnyiri ko diyara Yunusu ye kosebe.

⁷Nka o dugusagbe sɔgɔmada jona fe, Ala ka tumu dɔ lana ka na don nɔnfɔnyiri ra. Tumu ka nɔnfɔnyiri jimi k'a faga, fɔ k'a ja.

⁸Ayiwa, tere bɔra tuma min na, Ala ka fɔrɔ gbanninman dɔ lana ka bɔ terebɔyanfan na; tere bɔra, ka digi Yunusu ra kosebe, fɔ a tun be jini ka janamini. Yunusu ko Matigi Ala ma tuun ko a y'a to ale ye sa; a ko: «Saya ka fisa ne fe ni janamanya ye.» ⁹Ala ka Yunusu jininka ko: «Yala jo be i fe ka dimi nin nɔnfɔnyiri ta ko ra wa?» Yunusu ka Ala jaabi ko: «Jo be ne fe kosebe yere le.»

¹⁰Matigi Ala ko: «Ele ma baara foyi ke ka nin nɔnfɔnyiri falen; ele le fana m'a to a wurira. A falenna su kelen, ka faga su kelen. O bɛɛ n'a ta, nin nɔnfɔnyiri hina ka i mina. ¹¹O tuma, mun na i t'a fe ne Ala ye makari Ninive duguba ta mɔgɔw ra, dugu min mɔgɔw ka ca ni mɔgɔ waga keme ni mugan ye, minw te kojugu ni kojuman lɔn ka bɔ jɔgɔn na! Began camanba le fana be yi!»